

**MAHATMAGANDHI UNIVERSITY
KOTTAYAM**

**REGULATIONS FOR UNDER GRADUATE
PROGRAMMES UNDER CHOICE BASED
SYSTEM 2017 (UGCBCS2017)
SYLLABUS**

**SANSKRIT JYOTHISHA SPECIAL
(2017 ONWARDS)**

INTRODUCTION TO THE REVISED SCHEME AND SYLLABUS – SANSKRIT (SPECIAL) Jyotisha -2017-18 FOR UNDERGRADUATE PROGRAMMES

The syllabus of the undergraduate programme Sanskrit (Special) Jyotisha has been restructured based on the recommendation and suggestion from UGC and Mahatmagandhi University.

The need of incorporating Environmental Science as a compulsory module in a Core course was conveyed considering that the conservation of nature is a need of time. And considering the fact that the ancient Vedic wisdom through various literary works has profoundly articulated the values and definite methods of environment conservation Core course VIII in V Semester has been formulated incorporating important Astrological observation which has an environment perspective and also incorporating current problems facing in the area and possible solutions.

The syllabus is so formulated that from first semester to fourth semester there will be one Core Course and two complementary courses in each semester. One complementary course in every semester will be taken by the mother department (2nd 4th & 6th) and remaining three complementary courses (1st, 3rd 5th) will be taken by other departments. In the V semester there will be four core courses and one open course. In the VI semester there will be four core courses and one Choice Based Core Course in which three choices are provided. In the last two semesters combined, there will be a project and its evaluation and Viva Voce will be conducted in the VI Semester.

The details of courses, including Course title, instructional hours, credits and marks are also provided in detail.

B.A. DEGREE PROGRAMME IN SANSKRIT JYOTISHA

Se mes ter	Sl. No .	Course Code	Course	Topic	Instructi onal Hours	Credi ts	Extern al- intern al
Sem ester I	1		Common English I		5	4	80-20
	2		Common English II		4	3	80-20
	3	SK1CCT 01	Common Adl. Language I		5	4	80-20
	4	SJ1CRT 01	Core I	METHODOLOGY OF JYOTISHA- GRAHARASINAKSATR ASAMBANDAH	4	3	80-20
	5	SJ1CMT 01	Complement ary I	BASIC THEORIES IN THE NYAYAVAISESHIKA PHILOSOPHIES	4	3	80-20
	6	SJ1CMT 02	Complementar y II	JYOTISSASTRAPRAVES AH	4	3	80-20
Sem ester II	7		Common English 111		5	4	80-20
	8		Common English 1V		4	3	80-20
	9	SK2CCT 02	Common Adl. Language II		5	4	80-20
	10	SJ2CRT 02	Core II	JYŌTIRVIJŅANĪYAM	4	3	80-20
	11	SJ2CMT 03	Complement ary III	VEDANTAPARICHAYA	4	3	80-20
	12	SJ2CMT 04	Complementar y IV	PANCANGAJATAKAGA NITAM	4	3	80-20

Sem ester III	13		Common English V		5	4	80-20
	14	SK3CCT 03	Common Adl. Language III		5	4	80-20
	15	SJ3CRT 03	Core III	SANSKRIT & INFORMATICS	5	4	80-20
	16	SJ3CMT 05	Complementary V	AN INTRODUCTION TO SANSKRIT LITERATURE AND AESTHETICS	5	4	80-20
	17	SJ3CMT 06	Complementary V1	JANMAPRAKARANAM	5	4	80-20
Sem ester IV	18		Common English V1		5	4	80-20
	19	SK4CCT 04	Common Adl. Language IV		5	4	80-20
	20	SJ4CRT 04	Core IV	PRASNAVICARAH	5	4	80-20
	21	SJ4CMT 07	Complementary-VII	VYAKARANA PRVESH	5	4	80-20
	22	SJ4CMT 08	Complementary -VIII	MUHURTAPARICAYAH	5	4	80-20
Sem ester V	23	SJ5CRT 05	Core V	AYURDASAMRTYUVIC ANTANAM	5	4	80-20
	24	SJ5CRT 06	Core VI	BHAVAPHALACINTANAM	5	4	80-20
	25	SJ5CRT 07	CoreVII	VIVAHAPATALAM	5	4	80-20
	26	SJ5CRT 08	CoreVIII	ENVIRONMENTAL SCIENCE & JYOTISHA	5	4	80-20
	27	SJ5OCT 01 SJ5OCT 02 SJ5OCT 03	OPEN COURSE	1.SAMSKRTE VIJNANAM, 2.VASTUVIDYA 3.CIKITSAJYOTISHAM	5	3	80-20
Sem ester Vi	28	SJ6CRT 09	Core IX	SIDDHANTAGANITAM	5	4	80-20
	29	SJ6CRT 10	Core X	KĀLAKALPANAM	5	4	80-20
	30	SJ6CRT	Core XI	GRAHAGANITAM			

31	11 SJ6CRT 12	Core XII	KARMA- YOGAPRAKARANAM	5	4	80-20
	5			4	80-20	
32	SJ6CBT 01	Core XIII- Choice Based Core	1.BHUVANAKOSAH	5	3	80-20
	SJ6CBT 02		2.RATNAPARIKSHA			
	SJ6CBT 03		3.JYOTISSAMHITA			
	SJ6PRT 01	Project	CAN BE SELECTED BY DEPT.		2	

SYLLABUS
B.A. DEGREE PROGRAMME IN SANSKRIT JYOTISHA

Semester No	Course Title	Course Code	L	C
I	Core Course I	SJ1CRT01	4	3

METHODOLOGY OF JYOTISHA
GRAHARASINAKSATRASAMBAVDHAH

(ग्रहराशिनक्षत्रसम्बन्धः)

Aim of the course:

ज्योतिषशास्त्रस्य महत्त्वम् – स्वरूपं – विकासः – लोकोपकारत्वं च अवगन्तुम्।

Objectives of the course:

1. ज्योतिषाध्ययनक्रमम् आवश्यकतां च अवगच्छति।
2. वेदवेदाङ्गविद्यासु ज्योतिषस्य स्थानं जानाति।
3. अपरिमितगगनमण्डलस्य परिचयं सम्पादयति।
4. होरास्कन्धं परिचिनोति।

Course outline:

- Module I - वेदाङ्गेषु ज्योतिषस्य स्थानम्। ज्योतिषशास्त्रस्वरूपम्
त्रिस्कन्धात्मकत्वम् – तत्र षडङ्गत्वं, पञ्चसिद्धान्ताः च।
- Module II - आचार्यवराहमिहिरपरिचयः, होराशब्दार्थश्च।
- Module IIIIV - द्वादशराशीनां नामानि तेषां स्वरूपाणि नक्षत्रविन्यासः च।
चरस्थिरादिसंज्ञा, स्वभावाः, वर्णाः,
- Module IV - ग्रहाणां परिचयः, राश्याधिपत्यं, स्वरूपं कारकत्वं च।
ग्रहमैत्रीविचारः, बलाबलं, षड्वर्गादिकं च।

Essential Reading:

- Module I - प्रश्नमार्गः (एटक्काट् नम्बूतिरी) प्रथमाध्याये आद्याः 12 श्लोकाः।
- Module II&III - बृहज्जातकम् (वराहमिहिराचार्यः) 1-2 अध्यायौ।

General Reading:

1. गणकतरङ्गिणी।
2. ज्योतिषप्रवेशिका।
3. भारतीयज्योतिषशास्त्रस्येतिहासः।
4. बृहत्पराशरहोराशास्त्रम्।
5. फलदीपिका।
6. बृहत्संहिता।

Semester No	Course Title	Course Code	L	C
I	Complementary Course I	SJ1CMT01	4	3

BASIC THEORIES IN THE NYAYA-VAISESHIKA PHILOSOPHIES

Aim of the course:

In Indian Philosophy Nyaya-Vaisesika Systems have a very significant place. It is a key to open all the branches of Indian Philosophy. So this course aims to make a general awareness in the basic theories of these systems.

Objectives of the course:

1. To impart general awareness of the categories and the Mangalavada in the Nyaya-Vaisesika Systems.
2. To familiarize the definitions and divisions of the categories.
3. To enable the students to understand the Nyaya-Vaisesika theories of Inference and Comparison.
4. To creat general awareness of Verbal cognition and its causes etc.

Course outline:

Module I - Mangalavada, definition of the definition, divisions of categories etc.

Module II- Definitions of Substances and qualities etc.

Module III - Definitions of inference, its causes and fallacies etc.

Module IV- Definitions and causes of Comparison and Verbal cognition

Essential Reading:

Module I-IV- 1 Tarkasamgraha of Annambhatta up to the end and Pratyaksakhanda with Deepika.

General Reading

- 1 Tarkkabhāsa of Kesavamisra.
- 2 Tarkasara of P.S.Anantanarayanasastrī .

Semester No	Course Title	Course Code	L	C
I	Complementary Course II	SJ1CMT02	4	3

JYOTISSASTRAPRAVESAH

(ज्योतिषशास्त्रप्रवेशः)

Aim of the course:

ग्रहराशिनक्षत्रादीनां ज्ञानाय, प्रपञ्चस्य विस्तृतत्वस्य अवगमनाय, संस्कृतभाषाशिक्षणाय च।

Objectives of the course:

1. ज्योतिषशास्त्रसाङ्केतिकसंज्ञापरिचयं लभते।
2. ज्योतिषशास्त्र-संस्कृतसम्बन्धम् अवगच्छति।
3. संस्कृतेन आशयानां स्वीकरणाय अभिव्यञ्जनाय च शक्तिं सम्पादयति।
4. संस्कृतेन वाक्यरचनासामर्थ्यं सिद्ध्यति।

Course outline:

- Module I - ज्योतिषशास्त्रसाङ्केतिकसंज्ञापरिचयः -
राशि-ग्रह-नक्षत्र-वार-तिथि-करण-योगाः
- Module II - ज्योतिषशास्त्रशब्दपरिचयः - विभक्तिपरिचयः, पुंलिङ्गशब्दाः -
अ-इ-उ-ऋ-त-नकारान्ताः। (चन्द्रः, रविः, गुरुः, सविता, भवत्, आत्मन्)
स्त्रीलिङ्गशब्दाः - आ-इ-ई-उ-ऊ-ऋ-ओ-च-द-शकारान्ताः।
(होरा, तिथिः, घटी, धेनुः, वधूः, मातृ, गो, वाक्, उपनिषद्, दिक्)
नपुंसकलिङ्गशब्दाः - अ-इ-उ-ऋ-तकारान्ताः।
(लग्नम्, वारि, मधु, धाता, जगत्)
सर्वनमशब्दाः - तद्, यद्, एतद्, किम्, अस्मद्, युष्मद्, सर्व।
- Module III - क्रियापरिचयः, वाक्यरचना च - भू, अस्, गम्, ज्ञा, पठ्, कृ, वन्द्, एध्
इत्यादीनां लट्, लृट्, लोट्, लङ्, विधिलिङ् लकारेषु रूपाणि।
- Module IV - उपसर्गाः, सङ्ख्या, अव्ययानि -क्त्वा, तुमुन्, ल्यप्, क्तवत्, किम्, कुत्र,
कति, कदा, कुतः, कथं, किमर्थम्, अपि, च, अतः-यतः, यदा - तदा, यदि-
तर्हि, यावत्-तावत्, कियत्, यथा-तथा, चेत् नोचेत्, किन्तु, किल।

Essential Reading:

- Module I - शिशुबोधः (दैवज्ञकलाधरशर्मा) - आद्याः नव कारिकाः।
- Module II - विभक्तिवल्लरी (संस्कृतभारती, बेङ्गलूर) ।
- Module II-IV - अभ्यासदर्शिनी (संस्कृतभारती, बङ्गलूर) ।

General Reading:

1. रूपचन्द्रिका।
2. माधवीयम् (माधवाचार्यः)
4. पञ्चबोधः।
5. प्रथमदीक्षा (राष्ट्रीयसंस्कृतसंस्थानम्, नवदेहली)

Semester No	Course Title	Course Code	L	C
II	Core course II	SJ2CRT 02	4	3

JYŌTIRVIJÑANĪYAM

(ज्योतिर्विज्ञानीयम्)

Aim of the course:

ग्रहाणां तत्कालस्थितिज्ञानं प्रश्नकर्मावगतिः च।

Objectives of the course:

1. ज्योतिश्शास्त्रपाठारम्भक्रमं परिचिनोति।
2. दैवज्ञलक्षणम् – तत् कृत्यम् – पृच्छककृत्यं च जानाति।।
- 2 शुभाशुभसमयनिरूपणज्ञानं भवति।
4. तात्कालिकनिमित्तफलानि अवगच्छति।

Course outline:

- Module I - ज्योतिश्शास्त्राधिकारी – दैवज्ञलक्षणम्।
- Module II - ज्योतिश्शास्त्रपाठारम्भः, जातकप्रश्नविभागः, प्रश्नस्य प्राधान्यम्।
- Module III - देवज्ञकृत्यम्, आरूढविधिः, फलनुर्देशक्रमः।
- Module IV - शुभाशुभसमयनिरूपणम्, श्वासगतिनिरूपणम्, कालविषयः, तात्कालिकनिमित्तानि च।

Essential Reading:

- Module I-IV- प्रश्नमार्गः (एटक्काट् नम्बूतिरी) प्रथमद्वितीयाध्यायौ
(आद्य-द्वादश- श्लोकान् विहाय)

General Reading:

1. सारावली।
2. प्रश्नानुष्ठानपद्धतिः
3. कृष्णीयम्।
4. प्रश्नरीतिः।
5. बृहत्संहिता।
5. प्रश्नकैतुकम्

Semester No	Course Title	Course Code	L	C
II	Complementary III	SJ2CMT03	4	3

VEDANTAPARICHAYA

Aim of the course: वेदान्तशास्त्रस्य अनुबन्धचतुष्टयम् अज्ञानस्वरूपं तत्त्वमसिवाक्यार्थं जीवन्मुक्तस्य स्वरूपं चावगच्छति।

Objectives of the course:

1. वेदान्तशास्त्रस्य प्राथमिकतत्त्वानि अवगच्छति।
2. अज्ञानस्वरूपमवगच्छति।
3. तत्त्वमसिवाक्यार्थमवगच्छति।
4. जीवन्मुक्तस्य स्वरूपं चावगच्छति।

Module I - अनुबन्धचतुष्टयम्।

Module II - अज्ञानम्।

Module III - तत्त्वमसिविचारः।

Module IV - जीवन्मुक्तविचारः।

Essential Reading:

Module I-IV- Vedantasara of Sadananda, Chaukhamba Sanskrit Series
Varanasi

General Reading:

1. Vedantasara of Sadananda with the Sarabodhini Commentary of
Gajananasastri.
2. Atmabodha of Sankaracharya

Semester No	Course Title	Course Code	L	C
II	Complementary Course IV	SJ2CMT04	4	3

PANCANGAJATAKAGANITAM

(पञ्चाङ्गजातकगणितम्)

Aim of the course:

नित्यजीवने तिथिवासरनक्षत्रादिव्यवहारः कथमिति ज्ञातुम्।

Objectives of the course:

1. पञ्चाङ्गजातकयोः परिचयं लभते।
2. नक्षत्र-वार-तिथि-करण-योगानाम् गणनापरिचयं प्राप्नोति।
3. जातकगणनपरिचयं प्राप्नोति।
4. जातककुण्डलीनिर्माणसामर्थ्यं प्राप्नोति।

Course outline:

- Module I - पञ्चाङ्गानां विशेषपरिचयः-नक्षत्र-वार-तिथि-करण-योगाः, पञ्चाङ्गगणनं च।
- Module II - पञ्चाङ्गमनुसृत्य जातकगणनं, तत्कालग्रहस्फुटानयनं च।
- Module III - लग्नस्फुटानयनं, भावस्फुटानयनं, जातककुण्डलीनिर्माणं च।
- Module IV - दशा-दशापहारानयनम् ।

Essential Reading:

- Module I - पञ्चाङ्गगणितम् (चौखम्ब, वाराणसी)
- Module II - प्रादेशिकपञ्चाङ्गम्।
- Module III- IV- शुद्धदृग्गणितम् - प्रकीर्णप्रकरणम्।

General Reading:

1. गणितनिर्णयः (पुलियूर् पुरुषोत्तमन् नम्बूतिरी) प्रथमोऽध्यायः
2. पञ्चाङ्गमञ्जूषा।
3. पञ्चबोधः - पूर्वार्धम्।
4. शिशुबोधः।
5. प्रश्नानुष्ठानपद्धतिः।

Semester No	Course Title	Course Code	L	C
III	Core Course III	SJ3CRT03	5	4

Sanskrit & Informatics
(Common for Sanskrit (Special) Subjects
Nyaya, Sahitya, Vedanta & Vyakarana)

Aim of the course:

To introduce students the use of Information Technology and thus enable them to utilize digital knowledge resources.

Objectives of the course:

1. To review the basic concepts and functional knowledge in the field of informatics.
2. To know the applications of IT in various fields.
3. To impart the techniques of programming.
4. To impart skills to enable students to use digital knowledge resources in learning.

Course outline:

Module I - *Introduction to Computers*

What are computers? – Block diagram of computer – Input & Output devices - Storage devices – Evolution of computers - Generation of computers - Classification of computers - Low level and High level languages - Overview of Operating System - Software concepts - System and Application software packages - Language Translators – Algorithm – Flowchart - Decision Tables - Pseudo Code.

Module II -

Application of Information technology in higher education & society

Information System (Data, Information, Knowledge & Knowledge Management) - Academic search techniques - Introduction to academic websites - Introduction to use of IT in Teaching and Learning - Introduction to Educational software & academic

services - INFLIBNET, NICNET, BRNET - E-Governance - E-commerce - IT in Research & Development - IT in Publishing - IT & Electronic media – Cyber Law - Cyber Crime - Cyber Security - Cyber Threats.

Module III - *C programming & DBMS*

Data types – Variables – Constants – Operators – Expressions – Assignments - Control Statements – Arrays – Functions - Basic concepts of Database Management Systems.

MODULE IV

Software Lab is used for the following:

Windows – Folders – Files - Ms Office (Ms Word, Ms Excel, Ms Power Point) - Internet – Email - Internet Access Methods (Dial Up, DSL, Cable, ISDN, Wi-Fi) - Key board layout for Sanskrit - Natural languages & Computer languages - Unicode – Installing Fonts – Unicode Typing in Devanagari Scripts – Typing Tools and Software.

Recommended Books/Readings:

16. “Fundamentals of Information Technology”- Alex Leon & Mathew Alex Leon, Leon Tech World 1999.
17. “Working with C”- Y.Kanetkar.
18. “Sanskrit Informatics” – R. Raman Nair & L. Sulochana Devi.
19. Websites:- Google, Wikipedia, Sanskrit.du.ac.in, Unicode.org
20. Teacher’s notes and handout

Semester No	Course Title	Course Code	L	C
III	Complementary V	SJ3CMT05	5	4

An Introduction to Sanskrit Literature and Aesthetics

Aim of the course:

To Introduce the Kavya Literature in Sanskrit and familiarise the alankaras and vrittas in Sanskrit poetics.

Objectives of the course:

1. To enable the student to understand and appreciate the poetry in Sanskrit.
2. To help the student to get acquainted with the Alankaras in Poetry.
3. To help the student to understand the role of vrittas in the Poetry.

Course outline:

Module I :

Narayaneeya of Melputtur Narayanabhata – Dasaka 38 (Krishnavataram)

Module II:

Kumarasambhava of Kalidasa –Canto III verses 1-22(including both verses).

Module III:

Upama, Utpreksha, Ullekha, Dipakam, Atisayokthi, Arthantaranyasa and Svabhavokti with all divisions.

Module IV:

Sragdhara, Sardoolavikriditam, Vasantathilakam, Vamsastham, Indravajra, Upendravajra and Upajathy.

Essential Reading:

For Module I

Narayaneeya of Melputtur Narayana Bhatta Guruvayur Publications –Dasaka 38.

For Module II

Kumarasambhava of Kalidasa Choukhamba, Varanasi– Canto III verses 1- 22.

For Module III

Kuvalayananda of Appayyadiksita R S Vadhyar Kalpathy.

For Module IV

Laghuvrittatarakara of Kedarabhata, R S Vadhyar Kalpathy.

Semester No	Course Title	Course Code	L	C
III	Complementary VI	SJ3CMT06	5	4

JANMAPRAKARANAM

जन्मप्रकरणम्

Aim of the course:

जन्तूनां मनुष्याणां च जन्मविषयकज्ञानावगमनम्।

Objectives of the course:

1. वियोनिजन्मज्ञानं भवति
2. निषेकादिज्ञानं भवति।
2. आर्तवगर्भधारणादियोगलक्षणादिकज्ञानं भवति।
3. बालारिष्टताः सद्योमरणादिकं च अवगच्छति।

Course outline:

- Module I - वियोनिजन्मप्रकरणम्।
- Module II - आर्तवलक्षणम् – गर्भधारणयोगः – पुं स्त्री क्लीबप्रजायोगाः
इत्यादि निषेकप्रकरणम्
- Module III - जन्म कदा भवति । कथं भवति। कुत्र भवति
इत्यादिजन्मप्रकरणम्।
- Module IV - अरिष्टयोगसद्योमरणादिविषयाः।

Essential Reading:

- Module I-IV- वराहमिहिरस्य बृहज्जातकस्य 3, 4, 5, 6 अध्यायाः।

General Reading:

1. सारावली - कल्याणवर्मा।
2. फलदीपिका – मन्त्रेश्वरः।
3. जातकादेशः।

Semester No	Course Title	Course Code	L	C
IV	Core Course IV	SJ4CRT04	5	4

PRAŚNAVICARAH

(प्रश्नविचारः)

Aim of the course:

ग्रहस्थित्यनुसारं भाव-दैवानुकूल्य-बाधानिरूपणसामर्थ्यप्रवचनप्राप्तिः।

Objectives of the course:

1. प्रश्नकर्तुः आयुः भावफलं च ज्ञातुं शक्तिं सम्पादयति।
2. द्वादशभावफलं, भावानां शुभाशुभत्वं च पठति।
3. दैवानुकूल्यप्रातिकूल्याद्यवस्थां ज्ञातुम् अवगाहं जनयति।
4. दोषपरिहारादिक्रियाम् अवगच्छति।

Course outline:

- Module I - लग्नादिभावाः, बाह्याभ्यन्तरभावाः, भावनाशलक्षणं, ग्रहकारकत्वम् – इष्टानिष्टभावाः।
- Module II - भावानुभवनाशकालाः, शुभपापयोः भावफलं, मान्दिफलम्, ग्रहाणाम् इष्टानिष्टस्थितिफलं, बन्धनादियोगाश्च।
- Module III - दैवानुकूल्यम् बाधाचिन्ता बाधकस्थानपर्यन्तम् ।
- Module IV - दृष्टिबाधायाः प्रारभ्य प्रतिक्रियाकर्तृनिरूपणम्।

Essential Reading:

Module I-IV- प्रश्नमार्गः (एटक्काट् नम्बूतिरी) 14,15 अध्यायौ।

General Reading:

1. भावप्रकाशः (गणेशदैवज्ञः)
2. कृष्णीयम् (कृष्णाचार्यः)
3. फलदीपिका (मन्त्रेश्वरः)
4. सारावली (कल्याणवर्मा)
5. प्रश्नानुष्ठानपद्धतिः।
6. प्रश्नरीतिः।

Semester No	Course Title	Course Code	L	C
IV	Complementary Course VII	SJ4CMT07	5	4

VYAKARANA PRVESH

(व्याकरणप्रवेशः)

Aim of the course:

To introduce the rules of the sandhi to the students and to give an insight to them as to how they should choose the desired case-ending forms. To make them aware of the usages of compounds in Sanskrit.

Objectives of the course:

To help the students acquire the necessary precise knowledge of the rules on sandhi and enlighten them as to which case should be used in a particular situation.

Course outline:

Module I : संज्ञाप्रकरणं (Complete) Selected sutras in the Ac-sandhiprakarana –

इको यणचि, तस्मिन्निति निर्दिष्टे पूर्वस्य, स्थानेऽन्तरतमः, अनचि च, झलां जश् झशि, संयोगान्तस्य लोपः, अलोन्त्यस्य एचोऽयवायावः यथासंख्यमनुदेशः समानाम्, वान्तो यि प्रत्यये, अदेङ्गुणः, तपरतत्कालस्य, आद्गुणः, उपदेशेऽनुनासिक इत्, उरण् रपरः, लोप शाकल्यस्य, वृद्धिरादैच्, वृद्धिरेचि एत्येधत्पूर्वसु, उपसर्गाः क्रियायोगे, भूवादयो धातवः, उपसर्गादृति धातौ, एङि पररूपम्, ओमाङोश्च, अकसवर्णे दीर्घः, एङ पदाल्तादति, सर्वत्र विभाषा गोः, अनेकाल्शित्सर्वस्य, डिच्च, अवङ् स्फोटायनस्य, दूराद्धूते च, प्लुतप्रगृह्या अचि नित्यम्, ईदूदेद्विवचनं प्रगृह्यम्, अदसोमात्, चादयोऽसत्त्वे, प्रादयः निपात एकाजनाङ्, ओत्।

Module II स्तोः श्चुना श्चुः, ष्टुना ष्टुः, न पदान्ताट्टोरनाम्, झलां जशोऽन्ते, यरोऽनुनासिकेऽनुनासिको वा, तोर्लि, उदः स्था स्तम्भोः पुर्वस्य, झरो झरि सवर्णे, खरि च, झयो होऽन्यतरस्याम्, शश्छोऽटि, मोऽनुस्वारः, नश्चापदान्तस्य झलि, अनुस्वारस्य ययि परस्सवर्णः, वा पदान्तस्य, डः सि धुट्, नश्च, शि तुक्, डमो ह्रस्वादचि डमुण् नित्यम्। विसर्जनीयस्य सः, वा शारि, ससजुषो रुः, अतो रोरप्लुतादप्लुते, हशि च, हलि सर्वेषाम्, रोः सुपि, रो रि, द्वलोपे पुर्वस्य दीर्घोऽणः विप्रतिषेधे परं कार्यम्, एततदोः सुलोपोऽकोरनञ्समासे हलि, सोऽचि लोपे चोत्पादपुरणम्।

Module III : प्रातिपदिकार्थलिङ्गपरिमाणवचनमात्रे प्रथमा, सम्बोधने च, कर्तुरीप्सिततमं कर्म, अकथितं च, (दुह्याच् इति कारिका च) कर्मणि द्वितीया । , स्वतन्त्र कर्ता, साधकतमं करणं, कर्तृकरणयोस्तृतीया, , कर्मणा यमभिप्रैति स सम्प्रदानम्, चतुर्थी सम्प्रदाने, नमः स्वस्तिस्वाहास्वधालंघट्योगाच्च, ध्रुवमपायेऽपादानम्, अपादाने पञ्चमी, षष्ठी शेषे। आधारोऽधिकरणम्, सप्तम्यधिकरणे च।

Module IV समासः - प्रथमं प्रकरणम्- समासलक्षणं, विग्रहः, समासभेदाः समासार्थाः ,द्वितीयं प्रकरणं- सोदाहरणं समासभेदाः- अव्ययीभावसमासः, तत्पुरुषसमासः, बहुव्रीहिसमासः, द्वन्द्वसमासः तेषां विभागाश्च।

Essential Reading: (1) Laghusiddhanta Kaumudi - Chapters Sanjna, Ac - Sandhi, Hal-Sandhi,visarga Sandhi and vibhaktyartaprakarana.

(2) Samasa of G.Mahabaleswara Bhatt (Published by Samskrta Bharathy Banglore)
(First and Second chapters only)

Additional Reading: Vaiyakarana Siddhanta Kaumudi with the commentary
Balamanorama

Semester No	Course Title	Course Code	L	C
IV	Complementary Course VIII	SJ4CMT08	5	4

MUHURTAPARICAYAH

(मुहूर्तपरिचयः)

Aim of the course:

कालस्य माहात्म्यं जानाति। कालानां शुभाशुभत्वं तत्प्रवचनसामर्थ्यं च प्राप्नोति।

Objectives of the course:

1. शुभाशुभकालबोधं प्राप्नोति।
2. दोषसामान्यलक्षणम् अवगच्छति।
3. विवाहादिविहितकर्मणां मुहूर्तनिर्णयनं कर्तुं परिचयं प्राप्नोति।
4. मुहूर्तनिर्णयनानन्तरं फलप्रवचनं कर्तुं सामर्थ्यं लभते।

Course outline:

- Module I - दोषसामान्यलक्षणं, दोषापवादाः, गुणाश्च।
Module II - नित्यदोषाः, षट् दोषाः, कर्तृदोषाः, मासभेदाः च।
Module III - षोडश संस्काराः।
Module IV - नामकरण-अन्नप्राश-विद्यारम्भ-कर्णवेध-उपनयन-विवाह-
कलश- गृहारम्भ-गृहप्रवेश-यात्रा-कृषि-औषधमुहूर्ताः।

Essential Reading:

- Module I - माधवीयम् - 2, 3, 4 अध्यायाः
Module II-IV- मुहूर्तपदवी ।

General Reading:

1. मुहूर्तचिन्तामणिः।
2. मुहूर्तमार्तण्डः।
3. कालदीपकम्।
4. मुहूर्तरत्नम्
5. प्रश्नमार्गः।
6. पञ्चाङ्गम्।

Semester No	Course Title	Course Code	L	C
V	Core Course V	SJ5CRT05	5	4

AYURDASAMRTYUVICINTANAM

आयुर्दशामृत्युविचिन्तनम्

Aim of the course:

जातकानाम् आयुर्भावविचिन्तनं दशाफलविचिन्तनञ्च कर्तुं सामर्थ्यं प्राप्नोति।

Objectives of the course:

1. आयुर्दायसम्प्रदायपरिज्ञानं लभते।
2. जातकानाम् आयुषमधिकृत्य फलप्रवचनं कर्तुं परिचयं प्राप्नोति।
3. सूर्यादिग्रहाणां दशाकालं तत्फलं च प्रवक्तुं सामर्थ्यं लभते।
4. मृत्युकालयोगादिविषयज्ञानं प्राप्नोति।

Course outline:

- Module I - आयुर्दायगणना-परमायुः इत्यादि -आयुर्दायप्रकरणम् ।
- Module II - दशापरिगणनम् – सूर्यादिग्रहाणां दशाफलम्।
- Module III - मृत्युयोगाः ।
- Module IV - मृत्युदेशकालपरिज्ञानम्।

Essential Reading:

Module I-IV- बृहज्जातकम् - 7, 8, 23 अध्यायाः।

General Reading:

1. लघुजातकम्।
2. केशवीयजातकपद्धतिः।
3. कृष्णीयम्।

Semester No	Course Title	Course Code	L	C
V	Core Course VI	SJ5CRT06	5	4

BHAVAPHALAVICINTANAM

भावफलचिन्तनम्

Aim of the course:

लग्नादि द्वादशभावाश्रयग्रहाणां शुभाशुभफलदायकत्वावगमनम्।

Objectives of the course:

1. लग्नादिद्वादशभावानां निर्णयसामर्थ्यं सम्पादयति।
2. भावेषु ग्रहाणां स्थाननिर्णयावगमननिपुणतां सम्पादयति।
3. शुभाशुभभावानां ज्ञानं सम्पादयति।
4. तमोग्रहयोः गुलिकस्य च प्रश्नफलानुभवे स्वाधीनम् अवगच्छति ।

Course outline:

- Module I - लग्नादि द्वादशभावानां ग्रहाश्रयत्वनिर्णयः।
Module II - भावफलाश्रयप्रकरणं बृहज्जातकमधिकृत्य।
Module III - भावफलाश्रयप्रकरणं चमत्कारचिन्तामणिमधिकृत्य।
Module IV - राहुकेतुगुलिकानां भावफलनिर्णयः।

Essential Reading:

- Module I- III- चमत्कारचिन्तामणिः।
Module II - बृहज्जातकम् – अष्टादशाध्यायः।
Module IV - भावप्रकाशः – राहुभावफलाध्यायः, केतुभावफलाध्यायः।

General Reading:

1. सारावली।
2. भावकुतूहलम्।
3. जातकपारिजातम्।

Semester No	Course Title	Course Code	L	C
V	Core course VII	SJ5CRT07	5	4

VIVAHAPATALAM

विवाहपटलम्

Aim of the course:

दाम्पत्यघटनानिर्णयनसामर्थ्यं तत्फलप्रवचनसामर्थ्यं च प्राप्नोति।

Objectives of the course:

1. विवाहप्रश्ने फलविचिन्तनं कर्तुं सामर्थ्यं प्राप्नोति।
2. दाम्पत्यघटनानिर्णयनक्रमं तत्प्रवचनं च जानाति ।
3. स्त्रीपुरुषानुकूल्यचिन्तापरिज्ञानं लभते।
4. जातकघटनायां प्रायोगिकपरिज्ञानम्।

Course outline:

- Module I - विवाहप्रश्नः - प्रथमभागः।
 Module II - विवाहप्रश्नः - द्वितीयभागः ।
 Module III - स्त्रीपुरुषानुकूल्यम् – प्रथमभागः।
 Module IV - स्त्रीपुरुषानुकूल्यम् – द्वितीयभागः।

Essential Reading:

- Module I-II - प्रश्नमार्गः – सप्तदशाध्यायः ।
 Module III- IV- प्रश्नमार्गः – एकविंशाध्यायः।

General Reading:

1. जातकादेशः।
2. विवाहविज्ञानम् – ओणक्कूर् शङ्करगणकः।
3. शशाङ्कशारदीयम्।
4. बृहज्जातकम् – अध्यायः

SYLLABUS
V Semester B.A.PROGRAMME
SANSKRIT (SPECIAL) JYOTISHA
Core VIII
ENVIRONMENTAL STUDIES AND HUMAN RIGHTS

ज्योतिषे पर्यावरणविज्ञानीयम्

Credit 4

Contact Hours 90

Aim of the Course

This course is aims to make aware the students about the importance of environment and Human Rights.

Objectives of the Course

1. To impart the knowledge of scope and significance of environmental studies.
2. To impart the knowledge about the importance of environmental protection.
3. To impart awareness on importance of environmental protection according to Sanskrit literature with special reference to Jyotisha.
4. To make awareness on environmental pollution.
5. To make aware the students the Human rights provided in the constitution of India.

Course Outline

Module I

पर्यावरणशास्त्रं किम् तस्य प्रयोजनं किम्।

ModuleII

गृहं गृहपरिसरञ्च कथं भवेदिति बृहत्संहितायाः वास्तुविद्याध्याये

Module III –

वृक्षपरिपालनं कथमिति बृहत्संहितायाः वृक्षायुर्वेदाध्याये

Module IV –

कीटनाशादीनां निर्माणप्रकारः

ERT –

Environmental studies – J P Sharma – Chapter 1
Brihatsamhita – Vastuvidyadhyaya (from Sloka no 84 to 125)
Brihatsamhita – Vrikshayurvedadhyaya - Complete

Human Rights

Module - V (18 Hours)

Unit 1 - Human Rights

An Introduction to Human Rights, Meaning, concept and development –History of Human Rights-Different Generations of Human Rights- Universality of Human Rights- Basic International Human Rights Documents - UDHR ,ICCPR,ICESCR.-Value dimensions of Human Rights

Unit 2 - Human Rights and United Nations

Human Rights co-ordination within UN system- Role of UN secretariat- The Economic and Social Council- The Commission Human Rights-The Security Council and Human rights- The Committee on the Elimination of Racial Discrimination- The Committee on the Elimination of Discrimination Against Women- the Committee on Economic, Social and Cultural Rights- The Human Rights Committee- Critical Appraisal of UN Human Rights Regime.

Unit 3- Human Rights National Perspective

Human Rights in Indian Constitution – Fundamental Rights- The Constitutional Context of Human Rights-directive Principles of State Policy and Human Rights- Human Rights of Women-children –minorities- Prisoners- Science Technology and Human Rights- National Human Rights Commission- State Human Rights Commission- Human Rights Awareness in Education.

Semester No	Course Title	Course Code	L	C
V	OPEN COURSE - 1	SJ5OCT01	5	4

SAMSKRTE VIJNANAM

(संस्कृते विज्ञानम्)

Aim of the course:

संस्कृतं केवलं भाषा न विज्ञानानां माध्यममपि इति प्रत्यभिज्ञानम्।

Objectives of the course:

1. प्राचीनभारतीयविज्ञानविषयान् जानति।
2. प्राचीनकाले विज्ञानानामुत्पत्तिविकासादीन् जानाति।
3. भारतीयपारम्पर्यकृषिविज्ञानम् अवगच्छति।
4. मेघभेदादिकम् अवगच्छति।

Course outline:

- Module I - विज्ञानस्य उत्पत्तिविकासादयः प्राचीनभारते।
- Module II - विज्ञानानां सामान्यविभाजनम्। तत्र प्राचीनभारतस्य योगदानम्।
- Module III - पारम्पर्यकृषिविज्ञानं कृषिमहत्त्वं च।
- Module IV - कृषिपाराशरानुसारेण मेघानयनं मेघभेदाः वृष्टिविज्ञानम् इत्यादयः।

Essential Reading:

- Module I - भारतीयविज्ञानपरम्परा (संस्कृतभारती, नवदेहली)
1-4 अध्यायाः
- Module II - Science in Samskrit (Samskrit Bharati, New Delhi)
- Module III&IV - कृषिपाराशरः – 1-50 श्लोकाः

General Reading:

1. प्रैड् ओफ् इन्त्या (संस्कृतभारती, नवदेहली)
2. प्रबन्धसङ्ग्रहः (विश्वसंस्कृतप्रतिष्ठानम्)
3. संस्कृतशास्त्रवैभवम् (राष्ट्रीयसंस्कृतविद्यापीठम्, तिरुपतिः)
4. Science in India (Kerala Bhasha Institute)

Semester No	Course Title	Course Code	L	C
V	OPEN COURSE - 2	SJ5OCT02	5	4

VASTUVIDYA

(वास्तुविद्या)

Aim of the course:

भूमेः लक्षणं, शुभाशुभत्वं, वास्तुपरिज्ञानं, गृहनिर्माणपरिज्ञानं, गृहपरिस्थितिज्ञानं च सम्पादयति।

Objectives of the course:

1. लक्षणयुक्तभूमीनां स्वीकरणप्राप्तिं जनयति।
2. गृहनिर्माणरीतेः सामर्थ्यं जनयति।
3. उपगृहाणां कूपानां च स्थाननिर्णयज्ञानं सम्पादयति।।
4. पारिस्थितिकसौहृदभूमेः परिज्ञानम्।

Course outline:

Module I - भूमिलक्षणं, ग्राह्यत्याज्यभूमेः स्वरूपं लक्षणं च।

Module II - मनुष्यालयनिर्माणचिन्ता। देवालयमनुष्यालययोः स्थानविवेकः।

Module III - उपगृहाणां कूपानां च स्थाननिर्णयक्रमः।

Module IV - पारिस्थितिकसौहृदवृक्षाः - वृक्षारोपविधिः।

Essential Reading:

Module I, II&IV- मनुष्यालयचन्द्रिका - प्रथमाध्यायः द्वितीयाध्यायः च।

Module III - प्रश्नमार्गः - षड्विंशाध्यायः।

General Reading:

1. वास्तुकौमुदी।
2. तन्त्रसमुच्चयः (शिल्पभागः)।
3. मयमतम्।
4. देवप्रश्नः।

Semester No	Course Title	Course Code	L	C
V	OPEN COURSE - 3	SJ5OCT03	5	4

CIKITSAJYOTISAM
(चिकित्साज्योतिषम्)

Aim of the course:

ज्योतिषे आयुर्वेदविज्ञानम्। आयुर्निर्णयनं तथा रोगाणां निवारणमार्गाः च अवगम्यन्ते।

Objectives of the course:

1. रोगकारणानि रोगभेदान् च अवगच्छति।
2. रोगनिर्णयनिदानपरिज्ञानं लभते ।
3. रोगारम्भप्रशमनकालः कः इति निर्णेतुं शक्तिं सम्पादयति।
4. ज्योतिषद्वारा रोगपरिहारमार्गम् अन्विष्यति।

Course outline:

- Module I - रोगहेतुः पूर्वजन्मनि वा इह जन्मनि वा इत्यादिपरिज्ञानं, विविधाः रोगाः के इत्यादीनां निर्णयः।
- Module II - जातके प्रश्ने वा ग्रहाणां स्थितिवशात् रोगः अस्ति वा न वा अस्ति चेत् कायिकं वा मानसिकं वा इति निर्णयः।
- Module III - रोगः कदा आगतः अस्य रोगस्य शमनकालः कदा इत्यादि प्रमाणानुसारेण पठनम्।
- Module IV - ग्रहाणाम् अनिष्टस्थितिवशात् रोगः जायते वा अथवा पूर्वजन्मकृत-दुष्कृतवशात् जायते वा इति ज्योतिषशास्त्रदृष्ट्या परिज्ञानम्। अस्य रोगस्य परिहारमार्गं प्रश्नमार्गानुसारेण पठति।

Essential Reading:

Module I -IV- प्रश्नमार्गः 12,13 अध्यायौ।

General Reading:

1. कृष्णीयम् – अध्यायः 13
2. फलदीपिका – अध्यायः 14
3. चिकित्साज्योतिषम् (मुत्तुस्वामी)
4. अष्टाङ्गहृदयम् – सूत्रस्थानस्य 1,2 अध्यायौ

Semester No	Course Title	Course Code	L	C
VI	Core Course IX	SJ6CRT09	5	4

SIDDHANTAGANITAM

(सिद्धान्तगणितम्)

Aim of the course:

सिद्धान्तलक्षणं कालमानादिकं च अवगच्छति।

Objectives of the course:

1. सिद्धान्तलक्षणम् अवगच्छति।
2. पञ्चसिद्धान्तानां सामान्यपरिचयं लभते।
3. विविधानि कालमानानि अवगच्छति ।
4. अहर्गणानयनप्रकारादिकज्ञानं सम्पादयति।

Course outline:

- Module I - सिद्धान्तलक्षणम् ।
 Module II - कालपरिभाषा-कालमान-ग्रहसाधनादिकम्।
 Module III - अहर्गणानयनम्।
 Module IV - ग्रहगति-ज्यास्पष्टीकरणादिकम्।

Essential Reading:

Module I-IV- सूर्यसिद्धान्तः (मयासुरः)- मध्यमाधिकारः, मानाध्यायः च।

General Reading:

1. सिद्धान्तशिरोमणिः- प्रथमाध्यायः।
2. पञ्चसिद्धान्तिका (वराहमिहिरः)।
3. आर्यभटीयम् (आर्यभटः)
4. ब्रह्मस्फुटसिद्धान्तः(ब्रह्मगुप्तः)।

Semester No	Course Title	Course Code	L	C
VI	Core Course X	SJ6CRT10	5	4

KĀLAKALPANAM

(कालकल्पनम्)

Aim of the course:

कालसङ्कल्पं कालविस्तरं सङ्ख्यासम्प्रदायं च अवगच्छति।

Objectives of the course:

1. सङ्ख्यासम्प्रदायं कालपरिभाषां च अवगच्छति।
2. सौरादि नवविधकालमानानि अवगच्छति।
3. ग्रहकक्ष्याक्रमं कालहोराधिपत्यक्रमं च परिचिनोति।
4. ग्रहाणां प्रकाशकारणादिकज्ञानं सम्पादयति।

Course outline:

- Module I - सङ्ख्यासम्प्रदायाः । आर्यभटीय-भूत-कटपयादिसङ्ख्याः।
- Module II - कालशब्दव्युत्पत्तिः, नवविधकालमानानि।
- Module III - ग्रहकक्ष्याक्रमः।
- Module IV - ग्रहाणां प्रकाशकारणादयः।

Essential Reading:

- Module I - प्रबन्धसङ्ग्रहे कालः कलयतामहम् इति प्रबन्धः।
- Module II-IV- आर्यभटीयम् – कालक्रयापादः ।

General Reading:

1. सूर्यसिद्धान्तः- प्रथमोऽध्यायः।
2. सिद्धान्तशिरोमणिः – मध्यमाधिकारे कालमानाध्यायः।
3. सिद्धान्ततत्त्वविवेकः (कमलाकरः)।

Semester No	Course Title	Course Code	L	C
VI	Core Course XI	SJ6CRT11	5	4

GRAHAGANITAM

(ग्रहगणितम्)

Aim of the course:

ग्रहस्फुटगणितक्रमं शुद्धदृग्गणितसम्प्रदायेन अवगच्छति।

Objectives of the course:

1. कलिवर्ष-शकवर्ष-ग्रिगोरियवर्ष-कोलम्बवर्षाणां परस्परसम्बन्धावगमनं प्राप्यते।
2. करणग्रन्थज्ञानं, ध्रुवादिसम्प्रदायं, मध्यमगणितं च अवगच्छति।
3. मध्यमगणितस्पष्टीकरणग्रहस्फुटानयनज्ञानं च सम्पादयति।
4. मन्दकेन्द्र-शीघ्रकेन्द्रादिव्यवस्थां जानाति।

Course outline:

- Module I - कलिदिन-खण्डशेष-ग्रहध्रुव-ग्रहमध्यमानां गणितरीतिः।
- Module II - सूर्यचन्द्रस्फुटानयनप्रकारं संस्कारक्रियाः मन्दकेन्द्रव्यवस्था च।
- Module III - पञ्चताराग्रहाणां मन्दकेन्द्र-शीघ्रकेन्द्रपरिणतसंस्काराणां परिचयः।
- Module IV - ग्रहस्फुटं ग्रहाणां राशिक्षेत्रे विन्यासक्रमः च।

Essential Reading:

Module I –IV- शुद्धदृग्गणितम् (वी.पी.के.पोतुवाल्)मध्यमप्रकरणस्फुटप्रकरणे।

General Reading:

1. गणितनिर्णयः।
2. गणितप्रकाशिका।
3. केतकीग्रहगणितम्।

Semester No	Course Title	Course Code	L	C
VI	Core Course XII	SJ6CRT12	5	4

KARMA-YOGAPRAKARANAM

कर्म- योगप्रकरणम्

Aim of the course:

मनुष्याणां कर्मक्षेत्रं, जीवनावस्थादिकं च अवगच्छति।

Objectives of the course:

1. धनावाप्तिमार्गं कर्ममण्डलं च जानाति।
2. राजयोगविषयम् अवगच्छति ।
3. नाभसयोगे ज्ञानं भवति।
4. चन्द्रादिग्रहप्रवृज्यादियोगज्ञानं भवति।

Course outline:

- Module I - अर्थाप्तिः कर्ममण्डलं च।
Module II - राजयोगाः।
Module III - नाभसयोगाः।
Module IV - चान्द्रग्रहादिप्रवृज्यायोगाः।

Essential Reading:

Module I -IV- बृहज्जातकम् 10 -15 अध्यायाः।

General Reading:

1. फलदीपिका।
2. जातकपारिजातः।
3. बृहत्पराशरहोरा।
4. सारावली।

Semester No	Course Title	Course Code	L	C
VI	Choice Based Core - 1	SJ6CBT01	5	3

BHUVANAKOSAH

(भुवनकोशः)

Aim of the course:

गोलपरिभाषा, गोलस्वरूपं, भूगोलवर्णनम् इत्यादिकम् अवगच्छति।

Objectives of the course:

1. गोलस्वरूपवैशिष्ट्यम् अवगच्छति।
2. चतुरश्रगोलीयरूपभेदं जानाति।
3. भूमेः उत्पत्तिः आकर्षणशक्तिः इत्यादिविषयज्ञानं लभते।
4. भूगोले जम्बूद्वीपादीनां स्थितिपरिज्ञानं सिद्ध्यति

Course outline:

- Module I - गोलप्रशंसा, गोलस्वरूपञ्च।
 Module II - गोलस्वरूपप्रश्नाध्यायः।
 Module III - भुवनकोशो भूम्युत्पत्तिविषयकपौराणिकमतं,
 सिद्धान्तशिरोमणिकारस्य अभिमतं च।।
 Module IV - भूगोलवर्णनां भुवनकोशसंस्थानं च।

Essential Reading:

Module I -IV- सिद्धान्तशिरोमणिः (भास्कराचार्यः) – ग्रहगोलाध्यायस्य 1-3।

General Reading:

1. सूर्यसिद्धान्तः।
2. गोलपरिभाषा।
3. आर्यभटीयम्।

Semester No	Course Title	Course Code	L	C
VI	Choice Based Core - 2	SJ6CBT02	5	3

RATNAPARIKSHA

(रत्नपरीक्षा)

Aim of the course:

रत्नानां गवेषणबुद्ध्या परिज्ञानम्। नित्यजीवने ग्रहाणाम् अनिष्टवशात् जातकदोषपरिहारं तत्तत्-रत्नधारणेन कथमिति विशेषज्ञानं जनयति।

Objectives of the course:

1. रत्नानां विविच्य अवबोधं जनयति।
2. यथार्थरत्नानां परिज्ञानं जनयति।
3. प्रत्येकं जनेन किं रत्नं धरणीयमिति परिज्ञानं लभते।
4. विवधप्रदेशेषु विद्यमानानां रत्नानाम् ज्ञानं प्राप्नोति।

Course outline:

- Module I - वज्र –इन्द्रनील-मरतक- इत्यादिद्वाविंशतिरत्नानां परिचयः।
- Module II - रत्नानि दृष्ट्वा परिशुद्धिपरीक्षणं कथमिति प्रायोगिकज्ञानम्।
- Module III - रत्नानां ग्रहाणां च सम्बन्धः।
- Module IV - नित्यजीवने उपयोक्तव्यरत्नानां प्रायोगिकपरिज्ञानम्।

Essential Reading:

- Module I –IV- बृहत्संहिता (वराहमिहिराचार्यः)
वज्रपरीक्षा, मुक्ताफलपरीक्षा, पद्मरागपरीक्षा, मरतकपरीक्षा
च।

General Reading:

1. फलदीपिका ।
2. पञ्चाङ्गम्।
3. नारदसंहिता।
4. भद्रबाहुसंहिता।
5. अद्भुतसागरः।

Semester No	Course Title	Course Code	L	C
VI	Choice Based Core - 3	SJ6CBT03	5	3

JYOTISSAMSHITA
(ज्योतिस्संहिता)

Aim of the course:

ज्योतिषस्य संहिताभागपरिचयं लभते। निमित्तानां शकुनानां लक्षणानां च समग्रावबोधं प्राप्नोति।

Objectives of the course:

1. त्रिस्कन्धात्मके ज्योतिषे संहितास्कन्धस्य सामान्यपरिचयं लभते।
2. सांवत्सरिकलक्षणम् अवगच्छति।
3. शकुनोत्तरं पाककालविज्ञानं च अवगच्छति।
4. प्रश्नकाले जातानां निमित्तानां लक्षणं तत्फलं च अवगच्छति।

Course outline:

- Module I - संहितास्कन्धः – संहितालक्षणम्।
Module II - सांवत्सरिकसूत्रम्।
Module III - शकुनोत्तराध्यायः, पाकाध्यायः च।
Module IV - प्रश्नकालनिमित्तानि।

Essential Reading:

- Module I- III - बृहत्संहिता – अध्यायाः 1,2,96,97
Module IV - प्रश्नमार्गः – अध्यायः 3

General Reading:

1. नारदसंहिता।
2. अद्भुतसागरः।